

TEMERINI ÚJSÁG

XXIII. évfolyam 46. (1181.) szám

Temerin, 2017. november 16.

Ára 50 dinár

Temeriniek Brüsszelben

Kiss Igor, Guszton András, Kraszulyák Orsolya (Szenttamás), Ternovác Fanni, Matuska Márton, Csorba Béla és Ternovác István

A Balassi Intézet brüsszeli kulturális központjában nyitották meg november 7-én este a Keskenyúton Alapítvány, valamint Tőkés László és Deli Andor európai parlamenti képviselők szervezésében a Délvidéki Magyar Golgota 1944-45 című kiállítást, amely a délvidéki magyaroknak a II. világháború végi tragédiáját dokumentálja és illusztrálja. Az eseményre erdélyi mellett egy vajdasági delegáció is meghívást kapott, közülük hatan Temerinből érkeztek. A kétnapos brüsszeli látogatáson a csapat körbesétálhatott az Európai Parlamentben, megtekintették a Parlamentáriumot, az Európa Történelem Házát, valamint a kiállításnak otthont adó Balassi Intézetet.

Az utazás célpontja a kiállítás és annak megnyitója volt, ahol Vitézy Zsófia, a Brüsszeli Magyar Intézet igazgatója köszöntötte a megjelenteket, majd átadta a szót a szervezőknek.

Tőkés László erdélyi képviselő kijelentette: A tárlat egyebek mellett a Kárpát-medencei magyar közösségek egymás iránti szolidaritásának erősítését, illetve a szerb-magyar megbékélés, kiengesztelődés ügyének elősegítését is célozza.

– Ez a kiállítás legyen mementó a bolsevik forradalom 100. évfordulóján is – mondta az 1989-es romániai antikommunista népfelkelés hőse, hozzátéve, hogy az áldozatok véréből remélhetőleg új magyar élet fog fakadni.

Deli Andor vajdasági néppárti politikus köszöntő beszédében kiemelte:

– Az emlékezés talán soha sem volt fontosabb, mint napjaink Európájában.

Hamut igen, parazsat nem

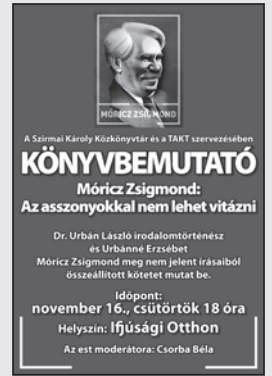
A közműkezelő vállalat („JKP”) szemétszállító részlege közli a lakossággal, hogy kizárólag a kihűlt és parazsat nem tartalmazó háztartási hamu fogja elszállítani az utcákról, amit műanyag vagy papírszákba csomagoltak és úgy helyezték el az út mentén. A parázsló hamu ugyanis tüzet okozhat a szállítójárműben és a szemételepen is.

A meleg, parazsat tartalmazó és nem a leírt módon kihelyezett hamucsomagokat a begyűjtők nem viszik el.

Könyvbemutató

Az asszonyokkal nem lehet vitázni

A Szirmai Károly Könyvtár és a TAKT szervezésében november 16-án, csütörtökön este 18 órai kezdettel Móríc Zsigmond elfeledett, könyvben meg nem jelent írásaiból összeállított kötet kerül bemutatásra az Első Helyi Közösség nagytermében. Az asszonyokkal nem lehet vitázni c. könyvet a budapesti Szépművészeti Kiadó jelentette meg. Az est vendége a kötet szerkesztője, dr. Urbán László irodalomtörténész és Urbánné, Erzsébet, a szövegek bemutatója. A vendégeket Csorba Béla beszélget. Minden irodalombarátot szeretettel várunk! (-a)

2017. november 18.
19.30-kor a temerini sportszarnokban

XXVI
TINI

Ifjúsági Táncdalénekes Vetélkedő
Kísér: Dujin Aleksandar zenekara

Sztárvendég:
Kocsis Tibor

Vendégegyüttes:
Chameleon zenekar Temerin

Helyfoglalás a Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület klubhelyiségében vagy a 021/843-411-es telefonszámon 18 órától

Szombaton Tini, lásd az 5. oldalt

Folytatódik a csatornázás

Folytatása Épül a nyugati főcsatorna az Ivo Lola Ribar utcában. Beszámolónk a 2. oldalon

Folytatódik a csatornázás

A Népfrent utca és az Ivo Lola Ribar utca kereszteződésénél, november elején megkezdtek a szennyvíz gerinccsatornája úgynevezett nyugati főcsatornájának építését, amely az Ivo Lola Ribar utcában halad az állatkertig, innen a Rákóczi Ferenc utcában a Marko Orešković utcáig, azaz a 22. lakónegyed bejáratáig. A magas talajvíz gondot okozott a tervezőknek, de úgy látni, megtalálták a megoldást. A késlekedés, majd az útlezárás miatt az internet közösségi oldalán többen méltatlankodtak. A községi vezetésnek szemére vetették, hogy nem tud mit kezdeni a talajvízzel.

• **Hogy haladnak a munkálatok?** – kérdeztük Gusztón Andrásról a községi tanács környezetvédelmi felelősétől.

– Egy összetett része épül a csatornahálózatnak az Ivo Lola Ribar utcában – mondta a reszortfelelős. – Anyagi vetülete abból áll, hogy a csatornarészre 20 millió dinárt adott a Tartományi Nagyberuházási Igazgatóság, a többi pedig a községi költségvetésből kellett hozzátenni. A végén tudjuk majd meg, hogy mennyibe kerül a szakasz építése, de úgy néz ki, hogy 40 százalék lesz az, amit a tartomány ad és 60 százalék, amit a község. Ez az egyik oka annak, hogy csak most kezdődött a kivitelezés. Ezt a pénzt a községi költségvetésben össze kellett szedni, az egész évi községi költségvetés mintegy 800 millió dinár, azaz havonta nem egész 70 millió dinár folyik be és ebből kellett megspórolni 25-30 millió dinárt, amennyit a tartományi részhez hozzá kell tenni.

• **Miért húzódott el a közbeszerzési pályázat?**

– Nem olyan egyszerű a munkát kiadni. Sok adminisztratív munkával járt és nagyon sokáig elhúzódtott a közbeszerzési pályázat, aminek fő oka, hogy előbb el kellett végezni a víz- és talajvizsgálatokat. Mivel két cég is foglalkozott vele, eltérő adatokat kaptunk tőlük. Valójában nem lehetett tudni, hogy mekkora összegre kell kiírni a közbeszerzést. Az egyik elemzés szerint legalább kétszerese lett volna a plusz költség, amely a talajvízből ered, a másik szerint a gondokat feléből is meg lehet oldani. Végül is sikerült megállapítani egy célösszeget, amire ki lett írva a közbeszerzési pályázat és vártuk a jelentkezőket. Szerencsére csak egy pályázó volt, aki meg is kapta a munkát és az elmúlt hetekben hozzá is látott a kivitelezéshez.

• **Még egyszer kérdem: Miért csak most?**

– Azért mert csak mostanra tudtuk összerakni a pénzügyi konstrukciót. Másrészt a szakemberek megállapítása, hogy október-november az a hónap, amikor a legalacsonyabb szinten van a talajvíz. Ez nemcsak nálunk van így, hanem az egész országban. Az idén talán még lejjebb van, mint szokott lenni, mivel egy nagyon száraz évnek a végén járunk. A munkálatok el is kezdődtek, és ha nem áll elő valamilyen rendkívüli helyzet, akkor gyorsan végig is fognak haladni az Ivo Lola Ribar utcán és utána már magasabb részre érkeznek és könnyebb lesz a folytatás.

• **Egyszer már nekifutottak az Ivo Lola Ribar utcának, miért álltak le akkor?**

– Azért mert akkor nem voltak meg a szükséges előkészületek. Az önkormányzat szempontjából bízik abban, hogy most nem lesz fennakadás. Természetesen minden ilyen munka bosszúságot okoz a polgároknak, amit meg is értek. Ha nem tudok azon az úton hazaérni, amelyiken elindultam, az már idegesít. Naponta járok Újvidékre és látom, hogy néha nem tudom megtalálni azt az utcát, amelyiket keresek, mert nagyon sok helyen fel vannak ásva az utcák, az útkereszteződések. Temerinben nincsenek nagy építkezések, a mostani talán az egyik nagyobb az utóbbi években. Túl kell rajta lenniünk.

• **Beszélgettek-e már a jövő évi tervekről?**

– Jövőre egyetlen kiemelt feladat lesz, mégpedig a tisztítóberendezés megépítése. Elkészültek a főtervek, és jövőre minden szinten és mindenki a saját kapcsolatát kihasználva azon kell, hogy legyen, hogy megkezdődjön egy új tisztító berendezés építése. A mostani ugyanis már túlhaladta ennek a kezdetleges csatornahálózatnak a kapacitását is. Bizonyos számítások szerint 10-15 százalék már megépült a csatornahálózatból és a meglévő tisztítóberendezés többet már nem bír el.

G. B.

Temeriniek Brüsszelben

Folytatás az 1. oldalról

Ahol ugyanis a történelem intő jeleit figyelmen kívül hagyva sokan nem akarnak tudomást venni arról, ami körülöttünk zajlik. Am, ha valamit nem ismerünk, akkor annak elvesztését, vagy csorbulását sem érezzük, s ez történik napjainkban a hagyományos európaisággal és értékrenddel – hangsúlyozta a képviselő.

Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) és a vajdasági tartományi képviselőház elnöke azon véleményének adott hangot, hogy a megbékélés folyamata egyszerre közösségi és egyéni kérdés. Akik egyénileg, személyesen érintettek, valószínűleg soha nem tudnak megbékélni – fűzte hozzá, majd hangsúlyozta Szerbiának jelenleg nincs még egy olyan szomszédja, amellyel olyan jó lenne a viszonya, mint Magyarországgal.

A kiállítás anyaga a Keskenyúton Délvidéki Tragédiánk 1944-45 Alapítvány gondozásában készült, s korábban 90 helyszínen mutatták be Magyarországon és a határokon túl – mondta megnyitóbeszédében **Cseresnyésné Kiss Magdolna**, az alapítvány kuratóriumi elnöke. Azzal zárta nyitóbeszédét, hogy a kiállítás emléket állít az áldozatoknak, szenttanúkat, leszármazottakat, kutatókat, politikusokat idézve összegzi az eddigi kutatások eredményeit, bemutatja a kegyeleti tevékenységet és annak hiányosságait, de létrehozásával nem volt cél a felelősök keresése, megbüntetésük követelése sem, ez a politika felelőssége.

Matuska Márton író, publicista a történelmi és politikai háttérrel ismertette a megjelentekkel. A Délvidékre bevonuló szerb csapatok 1944-45 telén tömegesen kínozták meg és végezték ki a kollektív bűnösséggel vádolt magyar és német nemzetiségű lakosokat. Így álltak bosszút egyebek mellett az 1942. januári „hideg napokért”, amikor magyar katonák nagyjából négyezer szerb és zsidó embert gyilkoltak meg. Egyes becslések szerint Tito partizánjainak megtorló akcióiban mintegy 30-40 ezer délvidéki magyar halt meg, a Vajdaságból elüldözött magyarok száma pedig eléri a 85 ezret. Matuska Márton a kutatásai alapján jelentette ki: „Minket módszeresen és tervszerűen irtottak”. Ennek fényében Magyarországnak és Szerbiának össze kell fogniuk a múlt feltárásáért – fogalmazott, majd megköszönte Tőkés Lászlónak a meghívást.

T. F.

**Temerini
autószerelő műhely
ÚJ KOLLÉGÁT KERES
Tel.: 063/597-463**

ÚJDONSÁG! **SZÍNES ÉS FEKETE-FEHÉR
NYOMTATÁS ÉS FÉNYMÁSOLÁS**

* NÉVJEGYKÁRTYÁK *
CIMKÉK * ÖNTAPADÓS CIMKÉK * ETIKETEK
PLAKÁTOK * POSZTEREK * EGYEDI MEGHÍVÓK
ÉS EGYÉB REKLÁMANYAGOK NYOMTATÁSA ÉS KÉSZÍTÉSE

Nyomtatás A4-es (210×297mm) és A3-as (420×297mm) papírra.
A papír gramm súlyokat 80g/m²-től 300 g/m²-ig biztosítjuk a nyomdatermékéhez.

PC Land Shop
Újvidéki utca 342/2, Temerin
Tel: 021/851-528 Mob: 064/22-464-39

Kisfilmek Temerinről

Az elmúlt héten a községi Idegenforgalmi Szervezet és az önkormányzat közös szervezésében szépszámu érdeklődő és meghívott vendég jelenlétében a moziteremben filmbemutatót tartottak a község idegenforgalmi és gazdasági potenciáljának kínálatából. A temerini és más szerbiai és külföldi önkormányzatok és városok közötti együttműködési, üzleti és egyéb kapcsolatteremtés folyamánaként merült fel a kisfilmek elkészítésének ötlete.

Maga a terepi munka több hónapon át tartott és Temerin község mindhárom településén több mint 30 helyszínen forgattak. A teljes bemutatkozó videó anyag három egységet tartalmaz: egy hosszabb kisfilmet magáról a temerini községről részletes ismertetővel, egy turisztikai reklámfilmlet és Temerin község gazdaságát bemutató kisfilmet, szerb, magyar és angol nyelvű változatban.

A temerini községet bemutató kisfilm nyolc perces prezentáció keretében mutatja be a község jellegzetességeit. A gazdasági kisfilm célja, hogy bemutassa a község gazdasági potenciálját, a mezőgazdasági termelést, a nagy hagyományokkal rendelkező kis- és nagyvállalatokat, vállalkozókat, kisiparosokat és az önkormányzat részéről felmutatott készséget a külföldi befektetések támogatására.

Az alkotásokat Nikola Ember, a község alelnöke, Mira Rodić, a községi tanács gazdasággal és mezőgazdasággal megbízott reszortjának vezetője és Ivana Mitrović, a községi Idegenforgalmi Szervezet igazgatónöje méltatta. A vetítés után a jelenlevők a művelődési központ galériájában a látottakról beszélgettek

G. B.

A TAKT 38. kiállítása

Szombaton este 6 órakor a tájház TAKT alkotóházában, JNH utca 126., megnyílik a TAKT 38. kiállítása, amelyre a szervezők minden képzőművészettel érdeklődőt tisztelettel meghívják.

A kiállításon azok a munkák kerülnek közszemlére, amelyek a Hevér-tanyán, a nyáron megrendezett alkotótáborban készültek.

Választási részvételre buzdít a VMSZ

A Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) akciót indított azzal a céllal, hogy minél több vajdasági magyar vegyen részt a jövő év áprilisában esedékes magyarországi parlamenti választásokon – hangsúlyozza Pásztor István pártelnök.

A magyar párt idejekorán mozgósítani szeretné a magyar állampolgársággal rendelkező délvidékieket, ezért aktivistái igyekeznek eljutni minden magyar állampolgársággal rendelkező itteni magyar családhoz. A választási részvétel nem bízható a véletlenre, aki szavazni kíván, annak regisztrálnia kell, mondják. Tíz nap alatt 1800 aktivista járja be az összes vajdasági magyarul lakta települést, a tanyavilágtól kezdve a városokig. Megszólítanak minden vajdasági magyart, megkérdezik tőle, van-e neki állampolgársága, tudja-e azt, hogy az állampolgársággal automatikusan nem jár a szavazati jog. Akar-e regisztrálni, és ha igen, akkor segítenek neki abban, hogy a papírjait ki tudja úgy tölteni, hogy a regisztrációs ív elfogadásra kerüljön a Nemzeti Választási Irodánál.

A VMSZ értesülése szerint a Vajdaságban 170 ezer magyar állampolgársággal rendelkező kettős állampolgár él, ebből a 170 ezerből mintegy 33 ezren jelentkeztek a Választási Irodánál és regisztráltak. Tehát van egy nagyon nagy merítési lehetőség, hogy a regisztráltak számát megnöveljék, közölte a párt elnöke. Ezt a számot többszörösére szeretnék növelni és ezzel a vajdasági magyar közösség abba a helyzetbe hozná saját magát, hogy a jövő évi áprilisi választásokon egy mandátum sorsát a vajdasági magyarok határozzák meg. „Ez a mi elemi érdekiünk és ezen dolgozni fogunk” – nyilatkozta a Vajdasági Magyar Szövetség vezetője.

Az 5 szeretetnyelv

egy „nyelvtanfolyam” amit egyből tudunk alkalmazni

Interaktív, vetítéses előadás, tesztekkel

Élet és Egészség egyesület
Temerin, Népfront u. 74.

Előadó: **Cserbik János**,
budapesti pedagógus, lelkipáter

November 20. hétfő - 17,00 óra

A hallható szeretet - elismerő szavak

November 21. kedd - 17,00 óra

A készséges szeretet - szivességek

November 22. szerda - 17,00 óra

A megfogható szeretet - ajándékozás

November 23. csütörtök - 17,00 óra

Az átkaroló szeretet - testi érintés

November 24. péntek - 17,00 óra

Az odafigyelő szeretet - minőségi idő

Részvétel díjmentes - kontakt tel: 060/8080-659

NAPTÁR 2018

A Temerini Újság nyomdájában megrendelheti vállalkozása fejléces naptárát. Alul spirálról letéphető 12 hónapos magyar és szerb nyelvű naptárkészlet, felül egy színes kép.

Magánszemélyeknek akár kis példányban is! Telefon: **843-750**

Kérjük már most jelezze vásárlási szándékát!

Cserélik a torony bádogborítását

Akik a napokban egy pillantást vetettek a temerini templomtoronyra, láthatták, hogy az állványzat felállítását követően megkezdődött a torony rozsdás bádogborításának eltávolítása és új, időálló vörösréz lemezekre való cseréje. A munkálatokat az egyházközségi tanács megbízásából Barna Gáspár épületbádogos végzi. Vele beszélgettünk.

• **A javítással kapcsolatos döntés már korábban megszületett, de a munkálatok csak nemrégiben kezdődtek meg, miért?** – kérdeztük a mestertől.

– Igen, a munkálatok megkezdése előtt jelentős szervezési teendőket kellett elvégezni. Először is az állványzatot kellett felállítani, ami nem volt könnyű, mivel nem egyenes talajra, hanem a torony tövébe, a templom padlására helyeztük el a talpát, ami nem egyenes. Másfél méter szintkülönbség van a két tartótalp között. Ebből adódóan nem is lehetett egyféle állványzatot használni, és nagyon ügyelni kellett a toronytól való távolságra és a biztonságos összeszerelésre is. Ugyanakkor figyelembe kellett venni azt is, hogy a torony felső pereme kijebb áll a torony falától. Ezért az állványzatot úgy kellett összeszerelni, hogy amikor elérjük vele a sisak magasságát, kellő távolságban legyen, és dolgozni lehessen róla.

• **Elég sokáig tartott a szerelés.**

– Bizony, éppen azért, mert pontos méretet kellett venni a biztonságos összeszerelés miatt.

A járólapokat vízszintes helyzetbe kellett hozni, hogy könnyen dolgozhassunk a bádoglemezek cseréjekor. Még az állványozás során sokan megálltak és megcsodálták a szerkezetet. Hogy milyen munkát végeztünk, bizonyítja a nemrégiben végigsöprő szélvihar, amely fákat fordított ki gyökerestül, de a torony körüli állványzat teljesen sértetlen maradt.

• **Szóljon néhány szót arról, mit kellett előzőleg elintézni.**

Barna Gáspár a torony új, vörösréz burkolatát egyengeti

– Először is be kellett szerezni az építési engedélyt. Hogy ki mindenki működik közre, nevük megtalálható a munkálatokat részletező táblán, a plébánia felőli bejáratnál.

• **Hol és hogyan kezdték el a gyakorlati munkát?**

– Az, hogy az eddigi bádog hatvan éven át ellenállt az időjárás viszontagságainak, bár már rozsdásodott, azt jelenti, hogy szakszerű volt az alatta levő deszkaborítás, a lapok rögzítése és falcolása.

A megbontás eléggé nagy fizikai erőt és hozzáértést igényelt. A borítás 40x50 centis bádoglepkekből állt, ilyen méretek a most felkerülő vörösréz lapok is.

• **Hogyan alakul a napi munkájuk?**

– A bádog cseréjével alulról haladunk felfelé. Figyelembe vesszük az időjárás alakulását, és csak annyit bontunk le, amennyit aznap fel is tudunk szerelni, hogy egy esetleges eső miatt ne ázzon meg a deszka. Nem haladunk minden oldalon párhuzamosan, a legmagasabbra a múlt hét derekáig az iskola felőli oldalon jutottunk, ahol hét sor lemezt szereltünk fel.

• **Megtisztítják majd a keresztet is?**

– Természetesen, miután felértünk odáig. Akkor látjuk majd meg, hogy milyen állapotban van a kereszt és az alatta levő gömbalakzat, és mire van szükség a javításhoz és tisztításhoz, hogy mindkettő ismét eredeti szépségében ragyogjon.

• **Mi a terv a párkányokkal?**

– Természetesen azokat is kicseréljük. Egyéb javításokat is elvégzünk a toronyon és a díszítéseken. Most a fő feladat a sisak bádogborításának a cseréje.

• **A vörösréz kinézete, a lapok színe nem olyan, mint a festett bádoglemezé. Erre már többen felfigyeltek. Az idő múlásával hogyan néz ki majd a torony borítása?**

– Aki hallott már a vörösréz oxidálódásáról, tudja, hogy a vörösréz színe megváltozik, a lemezeken nemes rozsdá, patina keletkezik. Idővel csokoládébarna színűre változik.

• **Mikorra várható a munka befejezése?**

– Az időjárástól függ és ezért nehéz megmondani, de szeretnénk a sisakot minél előbb befejezni. Talán karácsonyra elkészülünk vele, ha a Jóisten is megsegít bennünket – mondta befejezésül Gáspár mester.

G. B.

Gombár Viktor dobogós helyezett

November 10-én szavalóversenyt rendeztek a szlovákiai Ipolyság-

ban Sajó Sándor költő emlékére. Ahogy arról már a múlt héten beszámoltunk, a temerini negyedik osztályos Gombár Viktor és egy becsei tanuló képviselte a Vajdaságot. Viktor innen is szép eredménnyel tért haza, sikerült a harmadik helyet megszereznie. Ez annál is értékesebb, hiszen a versenyzők között ő volt az egyetlen alsós tanuló, ezért a felsősök kategóriájában kellett bizonyítania.

– Csütörtökön este érkezünk meg Ipolyságba Hornyik Mária tanító nénimmel. Egy szép szállodában helyeztek el bennünket, teljes ellátást kaptunk. A pén-

A harmadik helyezettek: Gombár Viktor (Temerin, Délvidék), Böjtös Natália (Ipolybalog) és Baros Dániel (Deáki, Szlovákia).

teki reggelit követően fél tízkor kezdődött a szavalóverseny, két hazafias verssel kellett szerepelni. Utána megkoszorúztuk a költő mellszobrát. Ebéd után volt az eredményhirdetés. Tanító nénimmel együtt nagyon izgultam, de nagy elismerés számomra, hogy sikerült a 3. helyezést elérni. Most már bevallhatom, hogy nem is olyan egyszerű hazafias verseket előadni. A bírálóbizottság külön kiemelte a szép, tiszta kiejtést

és a saját tájnyelv megőrzésének fontosságát. Mint elmondták, a hazafias versek magyarságtudatunk erősítésének alappillérei, a verseny pedig hiánypótló a maga nemében.

– „Verset mondani is nagy, s szent akarat.” – mondta Kőbán Aladár, a Palóctársaság elnöke és a verseny főszervezője a résztvevőkhöz intézett felemelő és biztató beszédében.

– Ez az utazás örök emlék marad számomra – mondta Viktor – a nagyszerű eredmény pedig arra ösztönöz, hogy nagy lendülettel készüljek a 2018-as megmérettetésre, amely Sajó Sándor születésének 150. évfordulójának állít majd emléket.

Szombaton Tini fesztivál

Tehetséges fiatalok a színpadon

Tizenhat fiatal lép színpadra szombaton a vajdasági énekes tehetségeket felvonultató 26. Tini és Ifjúsági Táncdalénekes Vetélkedőn Temerinben – hangzott el a szervezőbizottság sajtótájékoztatóján. Tizenketten a tini, míg négyen az ifjúsági kategóriában mérik össze képességeiket. **A hat temerini fellépő mellett Szabadkáról, Kúláról, Kishegyesről, Törzsudvarnokról, Topolyáról, Tornyosról és Adáról** érkeznek versenyzők. A fiatalokat **Aleksandar Dujin** zenekara kíséri, teljesítményüket pedig az **Erős Ervin, Hevesi Tibor, Szerda Árpád és Kovács Anikó** összetételű szakzsűri bírálja el. A fesztivál vendégzenekara a temerini **Chameleon együttes**, az este sztárvendége a magyarországi X factor egykori győztese, **Kocsis Tibor** lesz. A műsorvezetést az idén **Péter Diana és Botka Csaba** vállalta el. A Tini most sem valósulhatna meg támogatók nélkül.

Varga Flórián, a szervező Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület elnöke el-

mondta, a temerini önkormányzat mellett, a Köztársasági Művelődési és Tájékoztatói Minisztérium, a Tartományi Művelődési és Tájékoztatói Titkárság, a Magyar Nemzeti Tanács, illetve számos vállalkozó járul hozzá a szervezéshez. Az MNT kiemelt rendezvényként tekint a TINI-re.

Erős Ervin, a zsűri tagja elárulta, az idén valamivel erősebb a mezőny, mint tavaly: - Az audíció volt néhány olyan pillanat, amikor tényleg meglepődtünk, hiszen valami teljesen újat, frisset hoztak az előadók. Ekkor még inkább szembesültünk azzal, hogy mennyi tehetséges és színpadra született gyerek van itt közöttünk. Abban van nagy szerepe a Tini fesztiválnak, hogy ezek a fiatalok megtalálják a rendezvényt. Legalább három-négy kiemelt tehetség van, akik minden szempontból színpadra termettek, előadónak születtek - tette hozzá a zsűri tagja, majd elmondta, hogy az idén is az éneklést, a színpadi megjelenést és a dikciót veszi figyelembe a zsűri.

TEMERIN AZ IDŐ FOLYAMÁN

A Szirmai Károly Közkönyvtár, Temerin az idő folyamán fényképeken és képeslapokon elnevezésű projektuma keretén belül megkéri a temeriniakat, hogy akinek bármilyen Temerinnel, Járékkal vagy Szőreggel kapcsolatos régi, jó állapotban levő fénykép vagy képeslap van birtokában, azt szíveskedjen a könyvtárnak kölcsönadni. Ezeket digitalizálásuk után visszajuttatjuk. A kölcsönzőket egy évre szóló ingyenes könyvtári tagsági lappal jutalmazzuk. Kérjük, a képeket a Szirmai Károly Közkönyvtár címére (Újvidéki u. 387., Temerin) juttassák el.

A sajtótájékoztatóon elhangzott, az idén rádiós közvetítés nem lesz, az Újvidéki Televízió (RTV) azonban élőben közvetíti a fesztivált.

A 26. Tini-Ifjúsági Táncdalénekes Vetélkedőre a belépőjegyek 300 dináros áron válthatók a Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület klubhelyiségében este 6 órától vagy a fesztivál napján helyszínen. Érdeklődni a 021/843-411-es telefonszámon lehet.

ÁDÁM Csilla

A zene az életem

Kovács Anikó 13 évesen debütált és 23 évesen lépett fel utoljára a Tini fesztiválon. Ez alatt az egy évtized alatt a tini és az ifjúsági kategóriában egyaránt több alkalommal is állt a dobogó második, vagy harmadik fokán. A jubiláris 10. évben azonban az ifjúsági kategória győztese lett Kovács Kati egyik népszerű slágerével, A régi ház körül című dal elnevelésével. Az idén Anikó is tagja volt a fesztiválra jelentkező fiatalokat meghallgató bizottságnak. Ebből az alkalomból beszélgettünk vele.

• Hogyan alakult az életed a Tini után? Mivel foglalkozol most és továbbra is fontos szerepe van-e a zenének az életvedben?

– Kilenc év múlt el a Tini fesztiválos korszakom óta – mondja Anikó. – A zene továbbra is nagyon fontos szerepet tölt be az életvedben, és ez így is marad. Zenekaraimmal rengeteg átzenélt éjszaka van a hátunk mögött. Sok itthoni, de magyarországi fellépésünk is volt. Énekelünk füstös kiskocsmáktól a fesztiválokon át az előkelő kávézóig mindenhol. Több tévés fellépésünk is volt. Jelenleg egy németországi barátommal egy elektronikus zenei projekten dolgozunk. Két zenekarban is énekelek (Dr. Funkenstein és Baksheesh), valamit tagja vagyok a németországi Abraham Rockersnek. Általában angolul énekelek, de vannak magyar, szerb számok, sőt volt már francia és spanyol dalom is. Arra törekszem, hogy a könnyűzenei műfajban megálljam a helyem. Időközben férjhez mentem és a párom maximálisan mellett áll. Az éneklés mellett mással is foglalkozom: van egy tanítványom, dadáskodom és a férjemmel vállalkozást indítottunk.

• Tapasztalatod szerint az énekesi pályáról álmodozó fiatalnak ugródeszka lehet-e ez a temerini fesztivál?

– A fiatalok elsősorban tapasztalatot szerezhetnek a színpadon, a közönség előtti és zenekari kísérettel való éneklésben. Amikor a színpadon álltam/állok, megszűnik körülöttem a világ, extázisba kerülök még a mai fellépéseimkor is. Fontos mozzanat az is, hogy a díjazottak

Kovács Anikó

egy stúdióban felénekelhetik versenyzalukat a tinis CD-re, valamint előadhatják az Újvidéki TV-ben is. Ez esetben is így volt, Hajdúk János szerzeményei közül is énekelhettem néhányat. A fesztivál mindenképpen kihatott a zenei pályám alakulására. Az évek során több zenész, többek között Kornelije Kovač is felfigyelt rám. Velem együtt felkarolt 5-6 vajdasági énekest is és közösen készítettünk egy csodálatos karácsonyi CD-t.

• Mintegy egy évtizeddel ezelőtt még énekelte a Tinin, és mások értékelték produkciót. Az idén pedig már tagja lehettél a bizottságnak, amely a versenyzők dalválasztását bírálta. Milyen érzés volt a „másik oldalon” állni?

– Tudom, hogy milyen érzés kiállni a zsűri elé, ezért teljes mértékben, tisztában voltam a fiatalok lelkiállapotával és maximálisan átéreztem helyzetüket. Próbáltam hasznos tanácsokat adni nekik, és bátorítottam őket. Ilyenkor néhány kedves szó, egy mosoly is csodákra képes. Egyébként a maga módján mindkét feladat nehéz. Az énekes általában lámpalázás, s ez vagy javít, vagy ront a produkción, esetleg tönkre is teszi. A zsűri tagjainak el kell döntenie, hogy a választott három zenészből melyik lesz az, amelyikből az énekes kihozhatja a legtöbbet. A döntés nem egyszerű. Mindenesetre nagyon örültem annak, hogy ott lehettem a meghallgatáson és láthattam, hogy van, hogy lesz utánpótlás és hallhattam a fiatalabb nemzedékek produkcióit. Kimagaslóan jó énekesek is voltak közöttük. Először vettem részt e munkában, de ha felkérnek, a jövőben is szívesen vállalom.

• Kitartó vagy és építéd zenei karriered. Jelenleg hol hallgathatjuk Kovács Anikó dalait?

– Itthon zenélünk, de néha fellépünk Magyarországon is. Ha minden a terveink szerint alakul, akkor hamarosan megkezdhetjük külföldi fellépéseinket is. Jelenleg forognak a felvételeim a Youtube-on. Decemberben a Dr. Funkenstein zenekarral terveünk egy koncertet Temerinben, az egyik helyi bárban.

mcsm

Szappanfőzők között

Noha sokan érdeklődnek a háziszappan főzése iránt, de gyakorlati tudnivalókkal és tapasztalattal csak kevesen rendelkeznek. Hajduk Uracs Magdolna, elhatározta, hogy megtanulja a hagyományos szappanfőzést.

• Hogyan valósította meg tervét?

– Egyrészt a disznóöléskor fennmaradt és az év folyamán felgyülemlett zsiradékot szerettem volna újrahasznosítani, másrészt az olajfoltos munkaruhák legjobb tisztítószerére a háziszappan – mondja Magdolna. – Innen az ötlet, mivel adott az alapanyag, használata pedig számomra fontos, elhatároztam, hogy megtanulom az elkészítését. Kérdezősködtem, hogy van-e még olyan idős asszony, aki tudja a szappanfőzés csínját-bínját, és hajlandó lenne engem megtanítani. Megtudtam, hogy Sípos Katalin nagy szakértője, és hajlott kora ellenére biztosan segítene az első szappanom kifőzésében. Egyeztetünk és nálunk az udvarba kihelyezett üstben kifőztük az összegyűlt zsiradékból a szappant.

• **Hogyan, milyen recept szerint készül a hagyományos háziszappan?** – kérdeztük Katica nénitől, aki beszélgetésünk utáni napon ünnepelte 84. születésnapját.

– Évekig édesanyám, Úri Rozália főzte ki részemre a szappant – meséli Katica néni. – Már férjes asszony voltam, amikor a hetvenes években megpróbálkoztam egyedül a főzésével. Pontosabban a megbeszélten napon összekészítettem, kimértem a hozzávalókat és belefogtam, hogy mire édesanyám odaér, ellenőrizhesse, hogy jól dolgoztam-e és kijavíthassa esetleges hibáimat. Nagyon jól tettem, hogy igyekeztem a tanulással, mert utána édesanyám rövid időn belül meghalt, és már nem lett volna kitől tanulnom.

• **Manapság milyen zsiradék gyűlik össze a háziasszonyok konyhájában?**

– Valamikor a házi disznóölésekkor kimaradt a bélzsír és egyéb nem ehető zsiradék, va-

lamint a háziasszonyok évközben összegyűjtötték a szalonnavegeket, a már használt zsírokat, az avas zsírt. Mostanában azonban már kevesen vágnak disznót és nincsen ilyen fajta alapanyag. Főleg zsírt gyűjtenek szappanfőzésre. Lényeges, hogy olaj ne kerüljön a gyűjtőedénybe. Ha csak zsírunk van, akkor azt nem is fontos főzni, csak

Hajduk Uracs Magdolna és Sípos Katalin szappanfőzés közben

kezelni, mégpedig hidegen. Ennek is van pontos receptje, én azonban így még nem készítettem. Korábban vállaltam, hogy hagyományos módon kifőzöm másoknak is a szappant. Az érdeklődőknek azért még ma is szívesen elmondom a receptet. Meglepődtem, de örültem is, hogy Magdi szeretné megtanulni a főzést és nagyon szívesen segítettem is neki.

• **Az első közös főzést követően lesz-e tovább is?**

– Mindenképpen – mondja Magdi. – A Katica nénivel való főzés után egyedül is próbálkoztam, s a jövőben is fogok, mert őseink hagyományát óvnunk kell és átadni a fiata-

Egyébként, ha pontosan kimérjük a recept szerinti mennyiségeket és betartjuk a szabályokat, nem ronthatjuk el a főzést. Alapszabály, hogy 4 kiló zsiradékhoz kell 1 kiló zsiradsóda (nátrium-hidroxid) és 5 liter víz. Először lemérjük a zsiradékot és utána a mennyiségnek megfelelően, vesszük a többi hozzávalót. Szabály, hogy mindig hideg vízbe tesszük a zsiradsódat. Módszerem, hogy vízben elkevert zsiradsódat 1:3 arányban elosztom, és a nagyobb mennyiséghez adom a zsiradékot, amelyet 105 percig főzök. Akinek már van kellő tapasztalata, az órát sem kell néznie, már látja mikor kész. Leszedem a szappant, az edény alján maradt lúgot kiöntöm. Majd a tiszta lúggal (a félretett egynegyeddel) visszateszem a szappant a tűzhelyre, és éppen csak felforralom. A kétlúgos főzés akkor fontos, ha például füstöltszalonna-szélek is voltak a zsiradékban. A második lúg tisztítja, fehéríti a szappant. Miután ismét felforrt a szappanunk, levesszük és beleöntjük a már korábban elkészített formába. Hidegben könnyebben, melegben nehezebben köt meg a massa. Amikor már jól megkötött, feldarabolom kockákra.

labbaknak. A hozzávalók lemérése, előkészítése és a feltevés ment is, de a tisztázásnál elbizonytalanodtam. Láttam ugyan, hogy Katica néni hogyan ellenőrizte az erősséget, s akkor nagyon egyszerűnek tűnt, de amikor egyedül voltam, már sokkal nehezebben ment, ám végül sikerült a tisztázás. A lányom ajánlotta, hogy illatosítsuk meg a szappant. Rozmaring volt kéznél, de nem kaptunk igazán illatot. Utólag megtudtam, hogy nagyon nehéz a hagyományosan főzött házi szappant illatosítani. A lúg „megeszi” az illatosító anyagot. Sokat kell még tanulnom, hogy rutinos szappanfőző legyek, legközelebb ismét Katica néni segítségét kérem, hogy megtanulhassam tőle a nélkülözhetetlen fortélyokat is. Egyébként elégedett vagyok a szappanom minőségével. A közösségi oldalon közzétettem, hogy tanulom, és máris sokan érdeklődtek, hogy mikor kezdem meg az árusítását.

mcsm

LG LED televíziók
(gyári csomagolásban, Szerbiában
érvényben lévő 2 éves garanciával) eladók!

Ezenkívül:

**Samsung, Sony, Hyundai tévék
rendelésre is beszerezhetők.**

Tel.: 063/8-623-948

**LEGALIZÁCIÓVAL
KAPCSOLATOS
DOKUMENTÁCIÓ ELKÉSZÍTÉSE**

ART STUDIO PROJEKT

Temerin, Nikola Pašić u. 43.

Telefonszám: 063/529-611

Kevés, de nagyon jó

Dujmovics László, a Vindulo Borház tulajdonosa az ideai borok minőségéről

– Az ideai év szerintem a borászok szempontjából különlegesnek minősíthető. Sokszor voltak hosszú és nagyon forró, csapadék nélküli időszakok, ami a szőlőt így vagy úgy, de megviselte. A növény nem tudta felvenni azt a vízmennyiséget, tápanyagot, ami az erős napsugárzás során elpárolgott, tehát a vesztesége nagyobb volt, mint a bevitt tápanyag mennyisége. Ennek következtében a termés hozam csökkent, egyes fajtáknál akár 30-50 százalékkal is. Ám a termés szinte soha nem látott minőségű! Jó bort közismerten már 18-19 mustfokú szőlőből lehet készíteni. Nekünk az idén egyik először termő szőlőfajtánk 28-29 mustfokot produkált. Ez óriási cukormennyiség.

Pénteken este Márton-napi libatoros keretében kóstolta meg a közönség az ideai újborokat a Vindulo Borházban

Olyan szőlőminőségről beszélhetünk, amire ritkán van példa itt, Dél-Bácskában. Illatos, nagyon jó ízvilágú, iható borokat kaptunk is belőle.

Persze, a borosgazda nem csak a cukrot méri, hanem a szőlőnek a többi értékes anyagait is, a beltartalmat, a savakat, az illatanyagokat. Bizonyos fajtáknál az illat- és ízanyagok nagyon szépen kifejlődtek, míg más fajtáknál egyáltalán nem. Ez utóbbinak az az oka, hogy e jellemvonások éppen érés idején alakulnak ki, de adott esetben akkor éppen kánikula uralkodott. Azok a fajták, amelyek jónak bizonyultak, szárazságtűrőbbek is egyben.

Ami az ideai növényvédelmet illeti, viszonylag jól jártunk. Vannak olyan évek, amikor 12-14-szer fújjuk le a szőlőt, az idén nyolc permetezés elegendő volt. A 30 ezer szőlőtőkén egy szőlőbogyó sem volt beteg. Mint minden évben, az idén is pótoltuk a hiányzó tőkéket, tavasszal új oltványokat helyeztük a kiveszettek helyére, amelyek egy jelentős része a rendszeres öntözés ellenére is tönkrement.

A borosgazda összegezként elmondta: az újbort máris megkóstolták és a minőséggel nagyon elégedettek. Egyáltalán nem bánna, ha jövőre is hasonló borok készülhetnének, csak jóval nagyobb mennyiségben!

ácsi-

Ha taxival szeretne helyben vagy vidékre utazni, éjjeli fuvarra, kórházi vagy postai ügyintézésre, vérminták bevitelére a városba, véreredmények hazahozatalára, gyógyszerek kiváltására, vagy bevásárlásra van szüksége, hívja a

Novák-TAXIT

Tárcsázza a **063/132-1968**-as mobilszámot és Milenković (Novák) Klára vagy férje Žiko (Zsiga) máris a háza előtt várja kényelmes taxijával

Egyeztessen időpontot, majd utazzon biztonságosan 0-tól 24 óráig

Elcsendesül a határ

A mezőgazdasági munkálatok lassan a végéhez közelednek, mindössze néhány feladat vár még a földművesekre, mondja Tóth László agrármérnök, a Zsúnyi–Szilák Földműves-szövetkezet agronómusa: – A szántást, a talaj előkészítést már javában elvégezték a határban, még néhány parcellán maradt répa, amit november végéig betakarítunk. Ha van búzavetés, akkor azt most érdemes átnézni kártevők, legfőképp egerek ellen, azonban szerencsére az idén ez nem jellemző.

Aki fölshántott, az majd lassan összegezi a terméseredményt, de sikeres évről aligha beszélhetünk. Ritka száraz esztendőt hagyunk magunk mögött. Ilyen korán a szójabetakarítás sem kezdődött talán soha, mint az idén: augusztus elején indult és szeptember elejére már be is fejeződött. Noha határrészenként eltérőek a hozamok, általánosságban mintegy hetven százalékos kiesést okozott az aszály.

A kukoricánál ötven százalékos, a cukorrépánál a legkisebbet, mintegy 30-35 százalékos. Május végén volt jelentősebb csapadék, utána szeptemberben mintegy 65 mm, de ez már csak a répán segített, a többi haszonnövényen nem.

A 2017-es esztendő egyike az elmúlt időszak legszárazabb éveinek: mind a négy évszak száraz volt. Már a tél is aszályal kezdődött. Tartalék nedvesség nélkül kezdtük el a tavaszi haszonnövények termesztését. Mint említettem, tavasszal hullott némi eső, ami a keléshez jól jött, de aztán szeptemberig semmi. Ez igencsak megviselte a növényeket. Ahol öntözőrendszer működik, ott nagyon jók a hozamok, ott az aszályt szinte meg sem érezték. A temerini termelők azonban nem igazán rendelkeznek öntözőberendezéssel.

Összegezként megállapítható, hogy a mérleg negatív. Ha nétn még egy ilyen év társul a mostanihoz, akkor nagyon sokan nem tudják majd újra bevetni termőföldjüket. Különösen akkor lesznek gondok, ha az állam sem karolja fel anyagilag a termelőket. Tartalékok még vannak ugyan a magtárakban, gabonából jelentős a tartalék, de utána már kérdéses. Jócskán szükség lenne csapadékra a télen, hogy komoly nedvesség tartalékkal kezdhethetnénk a 2018-as gazdasági évet.

Január végéig lesz egy kis szünet, február elejétől azt a kevés búzavetést, ami van, fejtrágyázni kell, ellenőrizni férgességüket. Februárban el kell végezni a talajelemzést.

ácsi

Puhafa (3000 Din) és bükkfa (5500 Din) összevágva, fuvarral. Tel.: 063/77-96-326

A Savanović kertészetben nagy választékban árvácska, Erika- és mikulásvirág, behozatali orchidea.

A szokásos kínálatban: kedvelt szobanövények, örökzöldek, fás szárú növények.

Temerin, Bem u. 22., tel.: 842-530, 064/234-38-53

Megrendelésre kerttervezés, tervrajzkészítés, kertbeültetés és –rendezés, gypeöntözőrendszer kiépítése: 063/19-16-169

Minőségi áru és szolgáltatás, kedvező áron!

Az Újfldben 1,3 hold első osztályú szántó eladó. Tel.: 063/8-637-332

Temerin újratelepítése a XVIII. században (2.)

II. József császár és király (1780-1790) alatt ismét nagyobb betelepítési hullám indult meg a Magyar Királyság déli területeire. Temerin magyarokkal való benépesítésének kezdetét a rendelkezésre álló forrásokból ítélve egyöntetűen 1781-re datáljuk. Ugyanis fennmaradt egy számunkra felbecsülhetetlen értékű lista azon 54 magyar jobbágyról, akik október és november folyamán telepedtek le itt. Az 1782. szeptember 21-én kelt császári pátens kedvező feltételek melletti letelepedést ígért az arra vállalkozóknak. Ez a rendelet elsősorban a németeknek szólt, és Frankfurtba küldetett, azonban nem zárhatjuk ki annak lehetőségét sem, hogy a magyarság is hasonló feltételek mellett telepedett le. Ezt bizonyíthatja az a tény is, hogy Temerin lakossága 1783-84-ben ugrásszerűen megemelkedett. A kolonizációt a Magyar Udvari Kancellária bonyolította le.

Már 1763-ban Zomborban felállították egy számvevőséget, amely arra volt hivatott, hogy az összes újonnan érkezett telepes számára kijáró kedvezményeket szétosztassák. A korabeli iratokból nagyjából rekonstruálható elődeink útvonala, amellyel Temerinbe érkeztek. Kijelenthető, hogy eleink legnagyobb számban felvidéki vármegyékből (Nógrád, Hont, Heves stb.) származtak. Hátrahagyva szülőföldjüket, útrakeltek az ismeretlen felé.

Először Budára érkeztek, hiszen minden telepesnek jelentkeznie kellett az udvari kamaránál, ami ott székelte. Itt minden család egy forintnyi útiköltséget, valamint ún. telepítési útlevelet kapott. Mindenkinek tudtára adták, hogy Zomborba kell utazniuk, és ott kötelesek jelentkezni a számvevőségnél. A megyeszékhelyen kórházat is létesítettek, mert sokan útközben megbetegedtek. A számvevőségen egy számtartó, egy ellenőr és néhány írnok tartózkodott.

A kérdéses időszakban (1783-84) ezek Ürményi Mihály, báró Weissenbrach és Gromon Zsigmond voltak. Megérkezéskor további egy forintot kaptak, ismét útiköltség gyanánt. A felvételnél minden családtagja köteles volt bemutatni a családját, akiket név és származási hely szerint jegyzékbe vettek. Ezek után a telepítési útlevelet aláírták vele, majd ehelyett egy könyvecskét adtak, melybe ismét bejegyezték a családtagok neveit tíz év alatt és fölött, valamint minden az odáig kapott kedvezményt. Emellé járt egy jegy is, melyben a letelepülés helységét jelölték ki. További segélyben is részesültek, míg az új házuk a kijelölt településen el nem készül.

Mivel nagyjából földművesek érkeztek Temerinbe, ezért csak a számukra vonatkozó segélyeket ismertetem. Minden tíz éven felü-

lakóhelyükre való érkezéskor kapták meg. Ugyanitt további segélyként 4 lovat, vagy 88 forintot, hosszú és rövid gyepelőt, 8 istrángot (kötél, amellyel a lovak a kocsit húzták), 4 kötőféket, 2 pányvát (sodort kötél, a jószágok befogására), 1 kocsit, 1 ekét felszerelve, köszörűkövet, baltát, kapát, szórólapátot, favillát, kaszát, 2 sarlót, 2 fúrót, faragókést és kézi fűrészpart kaptak. Emellett fél, vagy negyed sessio (1 sessio kb. 20-30 hold) téli, vagy nyári vetéssel bevetett szántóföldet kaptak a hozzátartozó rétekkel. Ezenfelül tíz évre adómentesítve lettek. A számvevőségen a gyarmatosítási építőhivatal igazgatója Kiss József volt, aki több számtiszttel együtt felügyelte az újonnan épülő házak előírások szerinti felépülését, valamint épületanyaggal való ellátását. Minden háznak 11 ölnyi (1 öl=1,8 m) hosszúra, 3 ölnyi szélesre és 8 lábnyi (1 láb=0,3 m) magasra kellett épülnie. A lakóházak vert falból épültek, illetve nádtetővel voltak fedve. Az előírások szerint egy szobából, egy konyhából és egy istállóból álltak.

A TEMERINBEN LETELEPÜLT MAGYAROK LAJSTROMA 1781-BŐL

A nevek mellett zárójelben a kapott sessiók (telkek) nagysága: Herczeg János (1), Péter István (3), Fehér András (2), Bedács József (2), Kupczó György (1,5), Németh István (1), Heves Gáspár (0,5), Szajkó Mihály (1,5), Péter János (2), Kalla Mihály (3), Tóth István (1), Szabó Ferenc (1), Vin Imre (1), Jenes János (1), Jenes György (0,5), Karaba András (0,5), Uracs János (2), Bozóky Imre (2), Gallyus József (1,5), Baráth György (1,5), Molnár István (1), Gáll Márton (1), Fejes János (1), Zakinszky János (1,5), Findrich Mátyás (1,5), Kovács András (0,5), Makai István (0,5), Balgas János (0,5), Gallyus Mihály (0,5), Harmat János (0,5), Sáfrán István (1), Szajkó György (1), Varjú Márton (1,5), Kosiczky Simon (0,5), Povázsán István (0,5), Kiss István (1), Fekete Antal (0,5), Nagy Ferenc (0,5), Lisziczky János (0,5), Nagy Tamás (0,5), Beken József (0,5), Bevesz Péter (1), Rózsa János (1), Nagy György (1), Kocsis János (1), Pap János (1), Kovács Mihály (1), Tóth János (1), Povázsán György (1), Kocsis György (0,5), Aday János (0,5), Tóth György (0,5), Kátona Ferenc (0,25), Buday György (0,25).

A lajstromot Köröskényi Mihály kamarai mérnök állította össze.

(Folytatjuk)
FÜRÖ DÉNES

A Temerinben letelepült magyarok lajstroma 1781-ből
li személy naponként két krajcárt és egy icce lisztet, a tíz évnél fiatalabbak pedig ennek a felét kapták. Ezeket a segélyeket a kijelölt új

NAPTÁR 2018

A Temerini Újság nyomdájában megrendelheti vállalkozása/cége fejléces naptárát.

Alul spirálról letéphető 12 hónapos magyar és szerb nyelvű naptárkészlet, felül egy színes kép.

Magánszemélyeknek akár kis példányban is!

Telefon: **843-750**

PAN-TECH szervíz

- LED, LCD televíziók • mikrohullámú sütők
- komputerek • egyéb elektronikai berendezések JAVÍTÁSA

• GPS program és térkép frissítés

- használt behozatali LED, LCD televíziók, erősítők és hangszótár árusítása

Ady Endre utca 13. Telefon: 069/1-844-297

Vény nélkül a gyógyszertárba

Januártól az elektronikus
váltja fel a papírreceptet

A jövő év elejétől a krónikus betegeknek nem kell választott orvosuknál vényt kiíratniuk, hogy kiválthassák a rendes terápiájukhoz szükséges gyógyszereket, hanem ezt automatikusan megtehetik az arra kijelölt gyógyszertárakban – jelentette be Zlatibor Lončar egészségügyi miniszter.

Az úgynevezett e-vények, vagyis elektronikus vények alkalmazását kísérleti fázisban Belgrád 10 községében indították el a napokban. A tervek szerint az év végéig a főváros egész területén az e-vények váltják fel a recepteket. Utána az egész országban alkalmazzák az eljárást.

A szándék az, hogy csökkentsék a tömeget az általános orvosi rendelőkben. Akik csak gyógyszerfelírás végett járnak orvoshoz, valójában kényszerhelyzetben vannak, ami az újítással meg fog szűnni. Ha ugyanis a gyógyszereken nem kell változtatni, az orvost elég lesz évente csak egyszer-kétszer felkeresni. Miután a gyógyszertárak és az egészségházak egy számítógépes rendszerben kapcsolatban lesznek, a választott orvos utasítást ad a gyógyszertárnak, a páciens pedig vény nélkül is felveheti a havi gyógyszeradagját. Az erre kijelölt gyógyszertárakat külön jelzéssel látják majd el. Ha ugyanis csökken az orvosokat látogató páciensek száma, több idő jut egy-egy betegre, az általános orvosok is nagyobb figyelmet fordíthatnak a megelőzésre. Az e-vényeket fokozatosan vezetik majd be, ami megtakarítást jelent a betegeknek is, mivel nem kell majd minden gyógyszerfelírásért hozzájárulást fizetniük.

G. B.

Önkéntes fegyveres katonai szolgálat

A Szerb Védelmi Minisztérium temerini központja értesíti az érdeklődőket arról a pályázatról, amelyet a minisztérium illetékes igazgatósága írt ki, és amelynek értelmében jelentkezést fogadnak el önkéntes fegyveres katonai szolgálatra. Az ezzel kapcsolatos kérvényeket a Védelmi Minisztérium temerini központjában lehet átadni. Jelentkezhetnek 19 és 30 év közötti életkorú férfiak és nők, akik az idén töltik be a jelzett életkort. A szükségleteknek megfelelően a kiválasztott jelölteket kiképzésre Zomborba, Valjevóba vagy Leskovacra küldik. Megemlítendő még, hogy a szerb hadsereg folyamatosan felvesz jelentkezőket hivatásos katonai állományába, mindaddig, amíg a megfelelő munkahelyek be nem töltődnek. Ezzel munkalehetőség nyílik fiataloknak.

Minden további, részletes információ beszerezhető Temerinben az Újvidéki u. 352. sz. alatti épületben vagy a www.mod.gov.rs honlapon.

A közelmúltban hozták nyilvánosságra a Tarcál-hegy (Fruška Gora) alatt építendő alagút terveit. Amint a térképen is látható, a létesítmény (Újvidék és Ruma között sötéttel jelölve) abban a korridorban épül, ami Rumát köti össze a romániai Temesvárral.

Minden idők
LEGJOBB
ajánlata
DIGITÁLIS TV
és **TELEFON**
előfizetőknek!

9

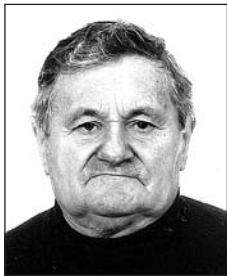
hónapon át
akciós
TELEFON
+ **DTV**
ELŐFIZETÉS

ST CABLE

VÉGSŐ BÚCSÚ

Szeretett férjemtől

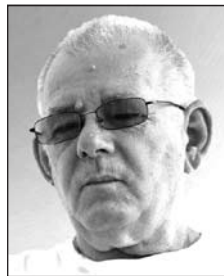
id. MORVAI Lászlótól
(1940–2017)

Ott pihensz, ahol már nem fáj semmi,
nyugalmodat nem zavarja senki.
Életed elszállt, mint a virágillat,
de emléked ragyog, mint a fényes csillag.

**Soha el nem múló szeretettel
őrzi emléked feleséged, Teréz**

VÉGSŐ BÚCSÚ

Szeretett bátyámtól

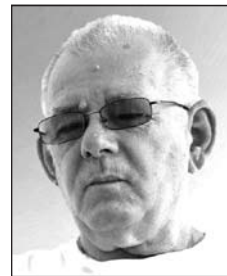
id. FEHÉR Árpádtól
(1951–2017)

Hirtelen jött a fájó pillanat, búcsú nélkül mentél el.
Elvitt a kegyetlen sötét,
de emléked szívünkben otthonra talált.
Nyugodj békében!

**Búcsúzik tőled
öcséd, Béla családjával**

VÉGSŐ BÚCSÚ

Szeretett fiamtól

id. FEHÉR Árpádtól
(1951–2017)

„Az árnyékok kinyúlanak,
a csillagok kigyúlanak,
föllobognak a lángok
s megbonthatatlan
rend szerint,
mint űrben égitest, kering
a lelkemben hiányod.”
(József Attila)

Gyászoló édesanyád

MEGEMLÉKEZÉS

Elhunyt szüleinkről

BOCSKOVITY György
(1927–2002)**özv. BOCSKOVITYNÉ
SNEJDER Amália**
(1928–2016)

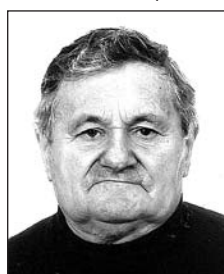
A múltat felidézve könnyes lesz szemünk,
ezernyi emlék, mely nyomot hagyott bennünk...

Csillagnyi öröm, melyet szereztetek nekünk,
köszönjük, hogy voltatok nekünk.

Szeretteik

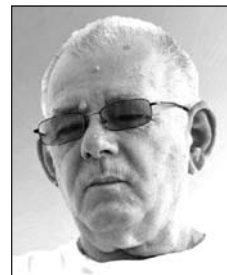
VÉGSŐ BÚCSÚ

Szeretett édesapánktól

id. MORVAI Lászlótól
(1940–2017)

Tudjuk, hogy nem jöhet, mégis egyre várjuk.
Enyhíti hiányát, ha álmainkban látjuk.
Az ész megérti, de a szív soha,
hogy egyszer majd mi is elmegyünk, ahol ő van, oda.
Az élet múlik, de akit szerettünk,
arra életünk végéig könnyes szemmel emlékezünk.

**Emléked őrzik gyászoló
fiad, László és Tibor, valamint menyed, Detti**

VÉGSŐ BÚCSÚ**id. FEHÉR Árpád**
(1951–2017)

Búcsúznak tőled
volt osztálytársaid,
kedves emléked
szívünkben őrizzük!

**A Kókai Imre Általános
Iskola 1965/66-ban
végzett 8. a tagozatának
diákjai**

MEGEMLÉKEZÉSHat hete elhunyt szeretett
ányunkról**SAROK Margitról**
(1933–2017)

Tűzpiros mécses lángja
imbolyog színes,
tört fényekkel, meg kell
elégednünk kapszulába
zárt emléképekkel.

Nyugodjál békében!

**Emléked szívébe zárta
Csaba, Erika,
Marietta és Bettina**

MEGEMLÉKEZÉSSzomorú hat hete, hogy
nincs közöttünk**SAROKNÉ
SZABÓ Margit**
(1933–2017)

Minden nap ragyogtál,
mindig csak mosolyogtál.
Kimondhatatlanul fáj,
hogy minket itt hagytál.

**Fájó szívvel emlékezik
rád fiad, Árpád, unokád,
Hermina, férje,
Goran és Csongor**

VÉGSŐ BÚCSÚ

Szeretett nagyapánktól és dédnagyapánktól

id. MORVAI Lászlótól
(1940–2017)

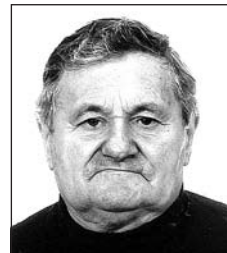
A mélybe csak tested merült el,
csak ő tűnt el a föld alatt,
de lényed lényege
ezer felé szóródva is köztünk maradt.

**Emléked szívükbe zárták unokáid, Melinda és Tímea,
unokavejeid, Csaba és István,
valamint dédunokáid, Balázs, Evelin,
Szabolcs, Vivien és Vanessza**

† MEMORIÁL

Temetkezési magánvállalat,
tul.: **NAGY Erika**,
Kossuth L. u. 19., tel.: 843-973

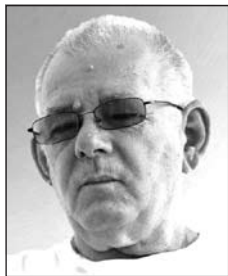
MEGEMLÉKEZÉS
a héten elhunyt

id. MORVAI László
(1940–2017)
temerini lakosról.

**Adj, Uram, örök
nyugodalmat neki!**

VÉGSŐ BÚCSÚ

Édesapánktól

id. FEHÉR Árpád
(1951–2017)

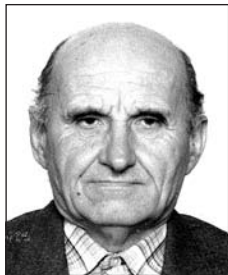
„Mióta éltem, forgószélben próbáltam állni helyemen. Nagy nevetség, hogy nem vétettem többet, mint vétettek nekem.”
(József Attila)

Emléked örökké megőrizzük!

Fiad, Árpád, menyed, Mónika, lányod, Andrea, vejed, Pál és unokáid: Adrián, Máté, Dávid és Réka

Köszönetnyilvánítás

Ezüton mondunk hálás köszönetet mindazoknak a rokonoknak, szomszédoknak, utcabelieknek, barátoknak, ismerősöknek és minden végtiszteletadóknak, akik szeretett férjem és édesapám

FARAGÓ József
(1929–2017)

temetésén megjelentek és utolsó útjára elkísérték, koszorú- és virágományukkal, valamint részvétnyilvánításukkal fájdalomkon enyhíteni igyekeztek.

Irénkének és Mátyásnak hálás szívvel köszönjük a segítségét.

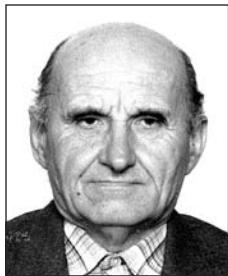
Köszönetet mondunk még a Temerini Egészségház dolgozóinak, Szungyi László atyának és a kántornak a szép gyászszertartásért, valamint a Kókai temetkezési vállalatnak.

Nyugodjál békében!

A gyászoló család

VÉGSŐ BÚCSÚ

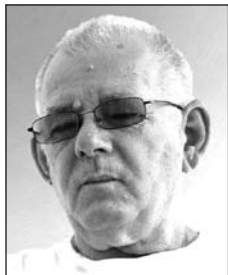
Fájó szívvel búcsúdom szeretett férjemtől

FARAGÓ Józseftől
(1929–2017)

Elmentél oda, ahol nincs fájdalom, csak béke és örök nyugalom.

Amíg élek, nem feledlek! Nyugodjál békében!

Emléked szívébe zárta feleséged, Rozália

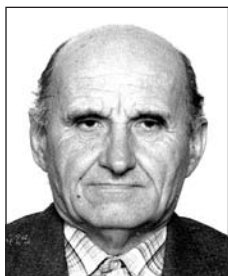
VÉGSŐ BÚCSÚ**id. FEHÉR Árpádtól**
(1951–2017)

Szép emléked szeretettel megőrizzük.

Telepi osztálytársaid

VÉGSŐ BÚCSÚ

Jóska bátyánktól

FARAGÓ Józseftől
(1929–2017)

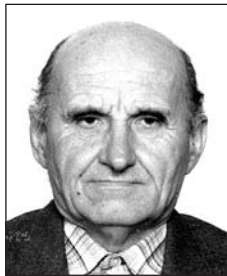
Szívünkben megmarad szép emléked, legyen áldott, békés a pihenésed.

Emlékét őrzi húga, Katica családjával

Plébánia:
844-001

VÉGSŐ BÚCSÚ

Fájó szívvel búcsúdom szeretett édesapámtól, akire örökké emlékezni fogok

FARAGÓ József
(1929–2017)

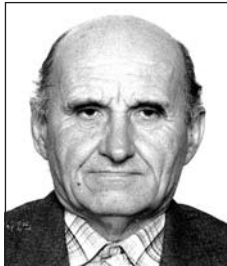
Lelked, reméljük, békére talál, s te a mennyből vigyázol ránk.

Nyugodjál békében!

Emléked őrzi lányod, Zsuzsanna

Temetkezési vállalat, Néprfront u. 109., tel.: 842-515, 062/88-51-513

MEGEMLÉKEZÉS**FARAGÓ József**
(1929–2017. 11. 8.)**FEHÉR Árpád**
(1951–2017. 11. 10)

temerini lakosokról.

Nyugodjanak békében!

Kérjük tisztelt hirdetőinket, hogy hirdetéseiket szíveskedjenek legkésőbb hétfő délután 4 óráig hirdetésgyűjtőinknél vagy a szerkesztőségben leadni.

Miserend

17-én, pénteken 8 órakor: a Szentlélek tiszteletére egy szándékra.

18-án, szombaton 8 órakor: a héten elhunytakért.

19-én, Évközi 33. vasárnap, Caritás vasárnap, a szegények világnapja. A Telepen 7 órakor: a népért, a plébániatemplomban 8.30 órakor: Árpádházi szent Erzsébet tiszteletére, 10 órakor: †Mártonné Kaslik Margit, a Márton, a Kaslik, a Jakovics család elhunytjaiért.

20-án, hétfőn 8 órakor: egy szándékra.

21-én, kedden 8 órakor: egy szándékra.

22-én, szerdán 8 órakor: egy szándékra.

23-án, csütörtökön 17 órakor: †id. Csorba János, László Mária, a Csorba és a László szülőkért és összes hozzátartozókért.

Egyházközségi hírek

19-én Caritás vasárnap, szegények világnapja. Templomainkban gyűjtés a világ szegényei javára.

A tavaszra esedékes bérnámásra készülő VIII. osztályosok szülei részére szülői értekezletet tartunk november 23-án, csütörtökön 18 órakor a plébánia hittantermében.

Megérkezett a 2018-as évi Katolikus falinaptár, a „Hajtogatós falinaptár” és a Katolikus kincses kalendárium.

APRÓHIRDETÉSEK

- Ház eladó a Pap Pál utcában. Érdeklődni a 063/529-257-es telefonszámon.
- **Takácsműhelyemben hozott (használt) anyagból dekorációs darabokat szövök (rongyhamvas, párnahuzat, ülőkék, falvédők, tarisznyák...)** Telefon: 063/121-40-64.
- Hízók eladók. Telefonszám: 840-163.
- **Eladó két ajtó (90x200), háromszárnyas dupla, redőnyös ablak (160x130), morzsoló-daráló monofázisú motorral.** Telefonszám: 064/312-11-56.
- Téli disznóvágást vállalom, 15/kg. Telefon: 062/163-04-07.
- **Többféle házipálinka eladó.** Telefonszámok: 3841-797, 063/130-88-60.
- Malacok és kóréseprű eladó. Telefonszám: 843-397.
- **Lakás kiadó.** Telefonszám: 063/88-56-046.
- Füstöléshez bükkfa fűrészpor eladó, valamint ásást és kerttakarítást vállalom. Telefon: 062/86-02-053.
- **Minőségi ruhák jutányos áron kaphatók.** Telefonszámok: 841-019, 062/864-10-07.
- Eladó első osztályú két hold szántóföld a Csúrogi útnál. Telefonszámok: 841-019, 062/8-641-007.
- **Bejárónőt keresek könnyebb házimunka végzésére (takarítás).** Telefonszám: 063/831-87-34.
- Vásárolok hagyatékokat, használt bútorokat és minden felesleges tárgyat padlásról, garázból, pincéből. Tel.: 063/8-043-516.
- **Ősszkomfortos, első emeleti bútorozott lakás kiadó.** Telefon: 063/831-87-34.
- **Lakás kiadó a JNH u. 21-ben.** Telefon: 069/110-80-66.
- Vásárolok rosszvasat, papírt, rezet, messzinget, alumíniumot, ólmot, kályhakat, villanymotorokat, autókat, elektromos készülékeket, régi kábeleket, antikvitásokat, régi pénzt, képregenyt, albumot képecskéikkel. A legjobb árat fizetem, azonnal. Tel.: 064/468-23-35.
- **Alig használt Solid Therm 24–30 kW-os öntöttvas kazán központi fűtéshez, eladó.** Telefonszámok: 842-615, 060/544-94-01.

További apróhirdetések a 12. oldalon

LABDARÚGÁS**Szerb liga – Vajdasági csoport
MLADOST–ODŽACI (Hódság)
2:2 (0:1)**

A sérülések miatt tartalékosan felálló járekiak a hajrában csikarták ki az egy bajnoki pontot. A hódságiak már a negyedik percben megszerezték a vezetést szabadrúgásból, majd nem sokkal később Đukić, a hazaiak hátvédje a gólvonalról tisztázott. A vendégek a második féldíő derekán növelték az előnyt. A 70. percben a játékvezető büntetőt ítélt a Mladostnak, amelyet Marić értékesített. Ezt követően a hódságiak eltalálták a szemöldökfát, majd a bírói ráadásban a járekiak újabb tizenegyeszt kaptak. Marić ismét betalált, és kiharcolta csapatának a döntelent.

A Mladostra a hétfévén nehéz vendégszereplés vár Óbecsén, hiszen a listavezető lesz a riválisa.

**Vajdasági liga – Déli csoport
SLOGA–HAJDUK (Csúrog) 2:1
(0:1)**

A vendégek gólját Nikola Tomić, a temeriniiek egykori labdarúgója szerezte, a hazaiak azonban az 53. és az 58. perc között fordítottak. Előbb Novaković egyenlített ki, majd Rosićon szabálytalankodtak a tizenhatosban. A sértett jól végezte el a büntetőt, és mint utóbb kiderült, egyben a győzelmet érő találatot szerezte. A temeriniiek zsinórban a harmadik mérkőzésükön gyűjtötték be a három bajnoki pontot, és már az ötödik helyet foglalják el a táblázaton.

A Sloga a 14. fordulóban a Jugović vendégeként lép pályára Kátyon.

Újvidéki liga**JEDINSTVO (Piros)–TSK 0:1 (0:0)**

Értekes győzelmet aratott a temerini csapat a 15. fordulóban, hiszen a vetélytárs Jedinstvo ellen gyűjtötte be a bajnoki pontokat idegenben. Játékosaink jól játszottak, az egyetlen találat pedig a 80. percben született Višekruna révén. A TSK mintegy 20 méterről végez-

hetett el szabadrúgást, a középpályához került a labda, aki közelről a hálóba lőtt. A hazaiak szerint érvénytelen volt a gólt, ezért több percen át vitakoztak a játékvezetővel, aki végül megadta a találatot. A hajrában nem változott az eredmény, így csapatunk begyűjtötte idei kilencedik győzelmét.

A TSK megelőzte a Jedinstvót, és feljött a táblázat harmadik helyére. Az éllavas futaki Sofeks csak döntelent játszott, így most 33 pontja van, a második kiszácsi Tatrának 32, a TSK-nak 30, a pirosi Jedinstvónak 28, az ötödik újvidéki Mladostnak 27. Vasárnap az újvidéki Mladost vendégszerepel a vásártéri pályán 13 órai kezdettel az őszi idény utolsó előtti fordulójában.

TSK: Plenić, Pantoš (Blanuša), Jelić, Varga, Milosavljević, Stanković (Samardžić), Đ. Stojanović (B. Stojanović), Višekruna, Bjelajac, Pupovac, Savić.

SIRIG–VINOGRADAR 5:0

A szőregiek a várakozásoknak megfelelően magabiztosan nyertek a Vinogradar ellen, amely pont nélkül, 9 rúgott és 77 kapott góllal utolsó a táblázaton. A Sirig a hétfévén Koviljra utazik a Šajkašhoz.

ASZTALITENISZ**Szuperliga – férfiak****ADA–TEMERIN 4:2**

A temerinieknek nem sikerült a második fordulóban is nyerniük. A legszorosabb találkozót Pető Zoltán és Ivor Katić játszotta, végül az adai játékos nyert, ami sorsdöntőnek bizonyult. Pető a másik egyéni meccsén győzött, és sikerült egy találkozót nyernie Pero Tepićnek is. Benkő Ákos helyett ezúttal a csapat legidősebb tagja, Nagyidai Zoltán állt asztalhoz.

A Temerin vasárnap lejátszsa első mérkőzését vendéglátóként a Szuperligában, csapatunk hosszú idő után szerepel ismét hazai pályán a legmagasabb osztályban. A sportcsarnok nagytermében a Palánka vendégszerepel 20 órai kezdettel. A klubvezetők minden érdeklődőt szeretettel várnak.

Eredmények: Cservik–P. Tepić 0:3, Katić–Pető Z. 3:2, Anušić–

Ijászversenyek

Az országos terepijász bajnokságon, amit szeptember végén szerveztek meg Óbecsén, Koroknai Károly aranyérmes szerzett férfi csupaszij kategóriában. Ezzel az eredménnyel az első helyen végzett a szerbiai ranglétrán, saját kategóriájában. A hivatalos eredmények közzétételének késése miatt csak most közöljük a hírt.

A 2017/2018-as idény első teremversenyén, amit az elmúlt hétfévén tartottak Óbecsén, a temerini ijászok hatan indultak és hat érmmel tértek haza. Aranyérmes szerzett: Klajner Roland (ifi, csigásij kategóriában), id. Csányi Zoltán (veterán, olimpik), ezüstérmesek: Katona István (kadett, olimpik), ifj. Csányi Zoltán (ifi, csigás), és Varga Béla (férfi, csigás), bronzérmes lett a csapat újvidéki tagja, Boconádi Gábor (veterán, olimpik ij kategóriában). **V. B.**

Nagyidai Z. 3:0, Cservik–Pető 0:3, Anušić–Tepić 3:0, Katić–Nagyidai 3:0.

Második vajdasági liga – férfiak**ZENTA–TEMERIN II. 4:0**

A jóval tapasztaltabb zentai asztaliteniszesezőkből álló csapat ellen nem sok esélye volt a temerini fiataloknak.

Eredmények: Fehér–J. Vranešević 3:0, Takács–M. Tepić 3:2, Sóti–M. Puhača 3:1, Sóti, Fehér–Orosz A., Vranešević 3:0.

TEMERIN II.–ČURIC (Újvidék) 4:1

Még egy mérkőzést játszott második csapatunk a hétfévén. A legjobb játékosunk Jovan Vranešević volt, aki mind a két egyénit megnyerte és tagja volt a győztes párosnak.

Eredmények: J. Vranešević–Miljković 3:2, M. Puhača–Topić 0:3, Orosz A.–Čuric 3:0, Vranešević, Puhača–Topić, Čuric 3:1, Vranešević–Topić 3:0.

KÉZILABDA**Első női liga – Északi csoport****MOKRIN–TEMERIN 28:22
(16:11)**

A mezőny egyik legjobb csapatának az otthonában szenvedte el idei negyedik vereségét a Temerin, amely a kilencedik fordulóban a zsabylai Želja együttesét látja vendégül.

Első férfi liga – Északi csoport

A Mladost TSK ma (csütörtök) játszik Zsablyán a sereghajtó ŽSK-val a nyolcadik fordulóban.

T. N. T.**APRÓHIRDETÉSEK**

- Kerékpárok szervizelése, javítása, új és használt kerékpáralkatrészek árusítása, valamint használt kerékpárok árusítása. Egyben értesítem eddigi ügyfeleimet, hogy a kerékpárjavító műhely a Szirmai Károly utca 40. szám alól átköltözött a Vörösmarty Mihály utca 12-be. Telefon: 064/20-72-602.
- Ház eladó. Érdeklődni a 063/511-925-ös telefonszámon.

• Fakivágást, szükség esetén gyökérrel, (kockázatos helyen is), tűzifa őszevágását, hasogatását és berakását, valamint fűkaszállást motoros kaszával (trimmer) és elhanyagolt telkek rendbetételét vállalom. Tel.: 064/20-72-602.

• Eladó kéménybe köthető gázkályha és egy elektromos átfolyós bojler. Telefonszám: 063/8-503-307.

További apróhirdetések a 11. oldalon

A Magyar Nemzeti Tanács által a kistérségi médiumok részére kiírt tájékoztatósi pályázatra jelentkezve a Temerini Újság „Hozzájárulás a lap kiadásához nyomdai anyagok beszerzése formájában” címmel 75 ezer dinár vissza nem térítendő támogatást nyert a nevezett intézménytől.

TEMERINI ÚJSÁG

Helyi független tájékoztató hetilap. Temerinske novine, nezavisni informativni nedeljnik na mađarskom jeziku. Kiadó/izdavač: Varga Dujmovics Judit PR Temerinske novine. Főszerkesztő: Dujmovics György. Kilmunkatárs: Góbor Béla. Tördelőszerkesztő: Borda Ákos.

Cím: 21235 Temerin, Petőfi Sándor u. 70/1., tel.: 843-750. A lapban megjelent cikkek nem fejezik ki szerkesztőnk véleményét.

Kéziratokat, fényképeket, elektronikus adathordozókat stb. nem őrzi meg és nem küldünk vissza. Terjeszti: Koroknai Károly, Temerin, Pašić u. 26., tel.: 842-709.

Az apróhirdetések és reklámok leadhatók személyesen vagy telefonon a szerkesztőségben és a lap terjesztőjénél. A Temerini Újság 1995. március 16-tól jelenik meg önfenntartó magánlapként. Nyomda: Temerini Újság. Regisztrációs szám: NV000530. CIP – Katalógizációja a publikációs Biblioteka Matice srpske, N. Sad. 659.3(497.113 Temerin)

COBISS.SR-ID 103792391

ISSN 1451-9216

9 771451 921008 >